

Sygn. akt I ACa 160/13

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dariusz Kłodnicki (spr.)
Sędziowie:	SSA Sławomir Jurkowicz SSA Walter Komorek
Protokolant:	Marta Perucka

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) S.A. (...)S.A.**  
**w L.**

przeciwko **(...) Spółce z o.o. w W. i A. M.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 29 października 2012 r. sygn. akt X GC 174/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanej A. M.**

**5.400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

## UZASADNIENIE

W dniu 29.03.2012 r. (...) Spółka Akcyjna w G. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i orzeczenie nim, aby pozwani Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w W. oraz A. M., zapłacili na jej rzecz solidarnie kwotę 542.579,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od złożenia pozwu oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu powództwa wskazała, że w piśmie z dnia 9.12.2011 r. złożyła pozwanym oświadczenie o odstąpieniu od umowy zawartej między stronami w dniu 3.12.2009 r., wobec pozostawania przez nich w opóźnieniu w jej realizacji, wskazującym na to, że jej przedmiot nie będzie ukończony w umówionym terminie. W związku z tym naliczyła pozwanym karę umowną w uzgodnionej wysokości, tj. 15% wynagrodzenia ryczałtowego, a po jej potrąceniu z kaucjami zatrzymanymi im tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zażądała zapłaty kwoty objętej żądaniem pozwu. Wezwanie to okazało się bezskuteczne.

Wobec braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, zarządzeniem z dnia 12.04.2012 r. sprawa niniejsza została skierowana do rozpoznania w postępowaniu zwykłym.

W złożonych odpowiedziach na pozew, zawierających tożsame treści, pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie na ich rzecz od strony powodowej zwrotu kosztów procesu.

W ich uzasadnieniu podnieśli, że złożone przez stronę powodową oświadczenie o odstąpieniu od umowy było bezskuteczne, bowiem nim to nastąpiło, to oni skutecznie odstąpili od niej, w zakresie robót, które do tego momentu nie zostały przez nich wykonane, z powodu braku uregulowania należnego im wynagrodzenia, o którego zapłatę kilkakrotnie bezskutecznie zwracali się do niej, w tym pod rygorem odstąpienia od umowy.

Na wypadek uznania braku zasadności ich stanowiska w tym zakresie podnieśli, że brak było faktycznych podstaw do złożenia przez stronę powodową oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

Zastrzegając, że podnoszą ten zarzut z daleko idącej ostrożności procesowej, wnieśli o miarkowanie żądanej przez stronę powodową kary umownej.

Wyrokiem z dnia 29.10.2012 r. - sygn. akt: XGC 174/12 Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił powództwo i zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanej A. M. kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę jego wydania były następujące ustalenia.

W dniu 16.10.2009 r. (...) Sp. z o.o. (obecnie Przedsiębiorstwo (...)) Sp. z o.o.) - jako Wykonawcy, zawarli umowę wspólnego wykonawstwa, zgodnie z którą Partnerzy łączą się razem, w celu wspólnego złożenia oferty dotyczącej „Rekultywacja i zagospodarowanie wyrobiska odkrywkowego Kopalni (...) na terenie Oddziału (...)w którym Zamawiającym jest Oddział (...), a w przypadku przyjęcia oferty i przyznania kontraktu przez Zamawiającego dla Wykonawcy, do wspólnej realizacji umowy i wszelkich dalszych robót, które Zamawiający może zlecić Wykonawcy w związku z tą umową. Partnerzy uzgodnili, że zakres robót przewidzianych umową będzie realizowany wspólnie przez Wykonawcę. Udział strony umowy określiły następująco: A. M. - 1%, (...) Spółka z o.o. - 99%. Strony powyższej umowy ustaliły, iż płatności Zamawiającego dla Wykonawcy w związku z realizacją umowy będą dokonywane w oparciu o faktury wystawione przez (...) Sp. z o.o.

Umowa ta została przez partnerów zmieniona aneksem nr (...) z dnia 14.12.2010 r. i nr (...) z dnia 14.12.2010 r. Na podstawie umów i aneksów, partnerzy określili zakres swojego udziału w sposobie realizowanych robót na rzecz pozwanego oraz zakres udziału w przysługującym im od pozwanego wynagrodzeniu gdzie, powódka miała otrzymywać 99%, a (...) sp. z o.o. 1% wynagrodzenia. Nadto ustalili, że powódka będzie wystawiała faktury dla pozwanego na całość wynagrodzenia, a spółka (...) swoją część wynagrodzenia będzie ujmowała w fakturach obciążających powódkę. K. ustalili, że ich odpowiedzialność wobec (...) z tytułu wykonania na jej rzecz robót jest solidarna.

W dniu 3.12.2009 r. strona powodowa zawarła z Przedsiębiorstwem (...)Sp. z o.o. (poprzednio: (...) Sp. z o.o.) i A. M. umowę o nr (...). Zgodnie z umową pozwani działający jako konsorcjum reprezentowane przez pozwaną ad 1. zobowiązali się do wykonania na rzecz strony powodowej prac obejmujących rekultywację wyrobiska i zagospodarowanie terenu poprzez wypełnienie wyrobiska masami ziemnymi, żużłem granulowanym oraz wełną żużlową. Szczegółowy zakres przedmiotu umowy oraz warunki realizacji, w tym, zabezpieczenie przez Zamawiającego materiałów do wypełnienia wyrobiska, określone zostały w załączniku nr 1 do umowy. Za wykonanie przedmiotu umowy określonego niniejszą umową, Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości: 4.915.000 zł plus VAT. Wynagrodzenie za wykonane prace w danym miesiącu stanowić miało część wynagrodzenia za określony zakres prac, o którym mowa w § 5 ust. 1.1- 1.6, wyliczonego w

takiej proporcji do wynagrodzenia za określony zakres prac, w jakiej pozostaje powierzchnia/kubatura wykonana do powierzchni/kubatury przed rozpoczęciem/kontynuacją prac.

W treści umowy znalazły się dane identyfikacyjne jedynie pozwanej ad 1 - NIP, regon, nr konta bankowego. Na mocy postanowień Umowy zapłata wynagrodzenia miała zostać uiszczona na rzecz „Wykonawcy” posiadającego numer identyfikacyjny NIP: (...) - a więc pozwanej ad 1.

W treści umowy strony zastrzegły możliwość naliczenia kary umownej jak i ustanowiły zabezpieczenie tytułem należytego wykonania umowy w postaci wystawionych przez pozwanych weksli wraz z deklaracjami wekslowymi oraz wpłaconej przez pozwanych tytułem zabezpieczenia kaucji.

Podstawę do wystawienia faktur VAT przez Wykonawcę stanowić miał obustronnie podpisany protokół odbioru wykonanego zakresu prac/przedmiotu umowy, który stanowić będzie załącznik do faktury VAT.

Strony ustaliły, że wykonawca może być obciążony karą umowną:

- a) za opóźnienie w wykonaniu przedmiotu umowy lub etapu zgodnie z harmonogramem, w wysokości 0,5% wynagrodzenia ryczałtowego netto za przedmiot umowy, określonego w § 5 ust. 1, za każdy dzień opóźnienia,
- b) za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie gwarancji i rękojmi za wady - w wysokości 0,2% wynagrodzenia ryczałtowego określonego w § 5 ust. 1, za każdy dzień opóźnienia, licząc od dnia następnego po upływie terminu wyznaczonego na usunięcie wad,
- c) za odstąpienie przez Zamawiającego od umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, w wysokości 15% wynagrodzenia ryczałtowego określonego w § 5 ust. 1.

Zamawiający mógł być obciążony karą umowną za odstąpienie przez Wykonawcę od umowy z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego, w wysokości 15% wynagrodzenia ryczałtowego określonego w § 5 ust. 1.

Zgodnie z postanowieniami umowy jej załącznikiem była umowa wspólnego wykonawstwa zawarta w dniu 16.10.2009 r. pomiędzy (...) Sp. z o.o. (obecnie Przedsiębiorstwo (...)) Sp. z o.o.) a A. M., zgodnie z którą pełnomocnikiem (...) - konsorcjum jest pozwana ad 1, tj. obecnie Przedsiębiorstwo (...)Sp. z o.o.

W dniu 05.01.2011 r. został podpisany Aneks nr (...) do ww umowy, w którym zmienione zostało konto bankowe konsorcjum - na konto należące do pozwanej ad 2.

W dniu 04.02.2011 r. został podpisany Aneks nr (...) do Umowy, w którym zmieniono adresy siedziby lidera konsorcjum - pozwanej ad 1.

Dnia 11.03.2011 r. strona powodowa dokonała odbioru prac wykonanych przez pozwane na kwotę 131.951,54 zł netto. Na podstawie protokołu odbioru A. M. w dniu 11.03.2011 r. wystawiła fakturę VAT o nr (...), którą strona powodowa odebrała w dniu 15.03.2011 r. Następnie dnia 31.03.2011 r. strona powodowa odebrała prace wykonane w ramach umowy z dnia 3.12.2009 r. na kwotę 143.464 zł netto. Na podstawie powyższego protokołu dnia 31.03.2011 r. pozwana ad 2 wystawiła fakturę VAT o nr (...) na kwotę 176.460,72 zł brutto. Dnia 26.04.2011 r. strona powodowa dokonała odbioru prac wykonanych przez pozwane na kwotę 255.736 zł netto. Na podstawie powyższego protokołu odbioru pozwana A. M. dnia 27.04.2011 r. wystawiła fakturę VAT o nr (...).

W piśmie z dnia 2.05.2011 r. strona powodowa zwróciła się do pozwanej ad 2 z prośbą o wystawienie faktur korekt zerujących do w/w faktur za wykonanie prac związanych z rekultywacją i zagospodarowaniem wyrobiska odkrywkowego Kopalni (...) w ramach umowy (...) z dnia 03.12.2009 r.: Faktura VAT Nr (...) z dnia 11.03.2011 r.,

Faktura VAT Nr (...) z dnia 31.03.2011 r., Faktura VAT Nr (...) z dnia 27.04.2011 r., gdyż występuje wewnętrzna sprzeczność w treści Aneksu Nr (...) z dnia 14.12.2010 r. do Umowy wspólnego wykonawstwa na realizację przedsięwzięcia pod nazwą „Rekultywacja i zagospodarowanie wyrobiska odkrywkowego Kopalni (...)” na terenie Oddziału (...) z dnia 16.10.2009 r. W § 1 ust. 1 lit. b Aneksu została zmieniona treść pkt 4 Umowy wspólnego wykonawstwa. Na mocy tego przepisu w nowym brzmieniu płatności zamawiającego ( (...)) dla Wykonawcy (konsorcjum) będą dokonywane w oparciu o faktury wystawione przez A. M.. Jednakże w tym samym przepisie pozostało, w niezmienionej treści, postanowienie, zgodnie z którym Pełnomocnik konsorcjum zapewnił wystawienie faktur na Zamawiającego. Zgodnie zaś z pkt 3 Umowy wspólnego wykonawstwa pełnomocnikiem konsorcjum jest (...) Sp. z o.o. (dalej jako: (...)).

W odpowiedzi na powyższe pismo, w piśmie z dnia 16.05.2011 r., pozwana ad 2 przedstawiła swoje stanowisko w przedmiotowej sprawie. Zdaniem pozwanej ad 2 treści w/w pisma i informacji przekazanych na spotkaniu pełnomocnikowi pozwanej ad 2 wynika, że (...) Sp. z o.o. nie przekazała Aneksu nr (...) do umowy Wspólnego Wykonawstwa, w którym uzgodnione zostały dalsze (nieuwzględnione w Aneksie nr (...)) zmiany zasad współpracy partnerów przy wykonywaniu na rzecz strony powodowej zadania pn. Rekultywacja i zagospodarowanie wyrobiska odkrywkowego Kopalni (...), objętego umową nr (...) z dnia 3.12.2009 r. Pozwana ad 2 wyjaśniła, iż przyczyny nieprzekazania przez (...) Sp. z o.o. stronie powodowej Aneksu nr (...) i udzielonego pozwanej ad 2 pełnomocnictwa, do czego na podstawie uzgodnień zobowiązany był dotychczasowy pełnomocnik, wynikała z winy pracownika - przygotowującego pismo kierowane do strony powodowej, który zapomniał o tych dokumentach. Pozwana ad 2 wyjaśniała również, że faktury zostały wystawione prawidłowo, bowiem od 1.01.2011 r. to pozwana ad 2 pełni funkcję pełnomocnika partnerów i jej firma finansuje wykonanie robót.

Pismem z dnia 3.06.2011 r. strona pozwana złożyła powódce oświadczenie, że w związku z art. 367 § 2 k.c. dokonuje wyboru (...) spółki z o.o. w W. jako wierzyciela solidarnego, na rzecz którego dokona wpłaty wynagrodzenia z wystawionych faktur. Oświadczyła, że należne wynagrodzenie za roboty budowlane zostanie wpłacone na konto komornicze wskazane w dokonywanych zajęciach organu egzekucyjnego.

Pismem z dnia 6.06.2011 r. pozwana ad 2 wezwała stronę powodową do zapłaty kwoty 491.016 zł wynikającą z faktur VAT nr (...). Jednocześnie pozwana poinformowała stronę powodową, iż wstrzymuje się z realizacją dalszych robót.

Pozwana ad 2 wystąpiła przeciwko powódce z pozwem o zapłatę wynikającej z wystawionych na podstawie umowy faktur ww. kwoty 491.016 zł. W dniu 23.09.2011 r. Sąd Okręgowy w Legnicy wydał wyrok w sprawie o sygn. akt: VI GC 156/11 uwzględniający powództwo w całości.

Pismem z dnia 25.08.2011 r. pozwana A. M., działając również w imieniu drugiego członka konsorcjum, tj. Przedsiębiorstwa (...) i Budowlane Sp. z o.o., wskazując na bezskuteczny wpływ wyznaczonego w piśmie z dnia 26.07.2011 r. dodatkowego terminu do zapłaty wynagrodzenia objętego fakturami VAT nr (...), oświadczyła, że odstępuje od umowy nr (...) z dnia 3.12.2009 r., w zakresie jej niewykonanej do dnia odstąpienia części.

W odpowiedzi na powyższe pismo strona powodowa uznała za nieskuteczne oświadczenie o odstąpieniu od umowy, wskazując na niepodzielność świadczenia wykonawcy.

W piśmie z dnia 26.10.2011 r. strona powodowa wezwała pozwaną ad 1 do natychmiastowej naprawy uszkodzonej instalacji oświetlenia zewnętrznego w rejonie prowadzonych prac rekultywacyjnych, natychmiastowego zabezpieczenia zgodnie z projektem folii zabudowanej na skarpach i w dniu wykopu przed promieniowaniem UV i niezwłocznego przystąpienia do realizacji umowy zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umowy.

Na wniosek pozwanej ad 2 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) wszczął postępowanie egzekucyjne o zapłatę należności zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 23.09.2011 r.

W piśmie z dnia 9.12.2011 r. strona powodowa oświadczyła, iż na podstawie art. 635 k.c. w zw. z art. 656 § 1 k.c., odstępuje od umowy nr (...) z dnia 3.12.2009 r. w całości. Jednocześnie wskazała, iż na podstawie § 6 ust. 1 c) ww. umowy nalicza karę umowną w kwocie 15% wynagrodzenia ryczałtowego określonego w § 5 ust. 1 ww. umowy, którą na podstawie § 8 ust. 8 ww. umowy potrąca z całej kwoty uiszczonej tytułem kaucji wraz z odsetkami uzyskanymi od lokaty bankowej i żąda zapłaty na swoją rzecz kary umownej w części niepokrytej przez ww. kaucję.

Dnia 13.12.2011 r. strona powodowa poinformowała pozwane, iż w wyniku zaniechania, w miesiącu kwietniu br., realizacji robót wynikających z umowy nr (...) dotyczącej zadania „Rekultywacja i zagospodarowania wyrobiska odkrywkowego Kopalni (...)” (...) S.A. Oddział (...)” nastąpiło szereg szkód, które są niekonsekwencją prowadzenia procesu budowlanego związanego z prowadzeniem prac rekultywacyjnych. Nadto strona powodowa stwierdziła, że prace wykonane i odebrane protokołami częściowymi, które nie zostały zabezpieczone w okresach braku ciągłości prac, narażając je na destrukcyjne oddziaływanie warunków atmosferycznych, podlegają procedurze gwarancyjnej opisanej w § 4 przedmiotowej umowy. Ponadto strona powodowa ponowiła uwagi, jakie zostały sprecyzowane podczas dwustronnego spotkania jakie miało miejsce w dniu 13.09.2011 r.

Pismem z dnia 12.01.2012 r. pozwana ad 2 odniosła się do w/w pisma powoda zarzucając bezzasadność jego stanowiska, co do bezskuteczności odstąpienia pozwanych od umowy oraz co do odstąpienia od umowy przez powoda, odniosła się też do pozostałych zarzutów powoda, odmawiając jednocześnie zapłaty kwoty żądanej tytułem kary umownej.

W piśmie z dnia 19.01.2012 r. strona powodowa wezwała pozwaną ad 1 do zapłaty należności w kwocie 542.579,30 zł w terminie do 24.01.2012. W piśmie z dnia 27.02.2012 r. strona powodowa wezwała pozwaną ad 2 do zapłaty kwoty 542.579,30 zł, stanowiącej naliczoną na podstawie § 6 ust. 1 c) umowy nr (...)r. karę umowną w wysokości 15% wynagrodzenia ryczałtowego określonego w § 5 ust. 1 Umowy, pomniejszoną w wyniku dokonanego na podstawie § 8 ust. 6 umowy potrącenia z całej kwoty uiszczonej przez pozwane zgodnie z § 8 ust. 1 b) umowy tytułem kaucji wraz z odsetkami uzyskanymi od lokaty bankowej.

Pismem z dnia 2.02.2012 r. pozwana ad 2 odpowiedziała na pismo strony powodowej z dnia 25.01.2012 r., informując, iż zawarte w nim twierdzenia stanowią próbę kreacji rzeczywistości w sposób niezgodny z faktycznie istniejącym stanem rzeczy.

W piśmie z dnia 6.02.2012 r. pozwana ad 1 w odpowiedzi na wezwanie strony powodowej do zapłaty poinformowała, że: odmawia zapłaty oraz, że jej pełnomocnikiem w sprawach związanych z realizacją umowy nr (...) z dnia 3.12.2009 r., w tym z związanymi z roszczeniami wynikającymi z odstąpienia od tej umowy, nadal pozostaje A. M.. Nadto pozwana ad 1 wskazała, że żądanie zapłaty kary umownej z tytułu odstąpienia od w/w umowy z dnia 3.12.2009 r. jest bezzasadne z przyczyn, o których mowa była w piśmie Pani A. M. z dnia 12.01.2012 r. Bezzasadne zatem jest także oświadczenie o potrąceniu nieistniejącej wierzytelności z naszą wierzytelnością o zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Pozwana ad 1 ponawiała wezwanie do zapłaty kwoty 194.670,70 zł, tytułem zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy i kwoty 16.457,04 zł tytułem odszkodowania.

W piśmie z dnia 27.02.2012 r. strona powodowa ponownie wezwała pozwane do zapłaty kwoty 542.579,30 zł.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, iż powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W motywach niniejszego rozstrzygnięcia wskazał w szczególności, że wbrew twierdzeniom powoda złożone przez pozwane w ramach pisma z dnia 25.08.2011 r. oświadczenie o odstąpieniu od umowy w zakresie jej niewykonanej części,

było prawnie skuteczne, mając na uwadze upływ wyznaczonego przez nie w piśmie z dnia 26.07.2011 r., dodatkowego terminu do uregulowania zaległego wynagrodzenia, pod rygorem tego skutku. Podkreślił przy tym, że słuszność domagania się przez pozwaną A. M. zapłaty wynagrodzenia została potwierdzona przez Sąd Okręgowy w Legnicy w wyroku z dnia 23.09.2011 r., uwzględniającym to żądanie.

Za bezzasadny uznał przy tym zarzut strony powodowej o niepodzielności świadczenia pozwanych, a w konsekwencji braku podstaw do złożenia przez nie oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

Wobec przyjęcia stanowiska o skutecznym odstąpieniu przez pozwane od części niewykonanej umowy z dnia 3.12.2009 r., oświadczenie złożone przez stronę powodową w dniu 9.12.2011 r., o odstąpieniu od tej umowy, Sąd Okręgowy uznał za bezskuteczne, a tym samym nie dającym prawa do naliczenia kar umownych objętych żądaniem pozwu.

Odnosząc się do zarzutu powoda o braku pełnomocnictwa A. M. do złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy w imieniu pozwanej ad 1, Sąd uznał, że należało uznać go za spóźniony, a przy tym był on bezzasadny w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Za nieistotny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, Sąd uznał zarzut powodowej spółki, co do nienależytego wykonania przedmiotu umowy przez pozwane, skoro przytaczając okoliczności, które miałyby o tym świadczyć, nie wywiodła z tego faktu żadnego, należyście sformułowanego roszczenia.

***W tym kontekście za zbędne uznał przeprowadzanie dowodów z zeznań świadków, stron i dokumentów zgłoszone przez strony na okoliczność nienależytego wykonania umowy.***

O kosztach procesu rozstrzygnął stosownie do jego wyniku.

Powód wniósł apelację od niniejszego wyroku i zaskarżając go w całości, zarzucił Sądowi Okręgowemu, że przy jego wydaniu dopuścił się naruszenia prawa materialnego, tj. art. 491 § 2 k.c. w zw. z art. 379 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, gdyż świadczenie pozwanych ad 1 i ad 2 wynikające ze stosunku zobowiązaniowego, którego źródłem była umowa z dnia 3.12.2009 r. nr (...), nie może być uznane za podzielone.

W oparciu o powyższy zarzut wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie żądania pozwu oraz zasądzenie od pozwanych solidarnie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi pozwana A. M. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów procesu wg norm przepisanych.

***Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:***

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podstawą jej rozpoznania był stan faktyczny ustalony przez Sąd Okręgowy, który znajdował pełne oparcie w zebranych w niniejszej sprawie materiale dowodowym, a przy tym, co istotne nie był on kwestionowany przez żadną ze stron.

Odnosząc się do podniesionego przez apelującego zarzutu, należy na wstępie wskazać, że okolicznością nie budzącą wątpliwości było to, że pozostawał on w opóźnieniu, co do zapłaty należnego A. M. wynagrodzenia za prace zrealizowane przez pozwane w ramach łączącej strony umowy, w łącznej kwocie 491.016 zł, bowiem kwestia to została prawomocnie rozstrzygnięta wyrokiem

Sądu Okręgowego w Legnicy - sygn. akt: VI GC 156/11. Strona powodowa była kilkakrotnie wzywana przez pozwaną do jej uregulowania, w kolejno wyznaczonych dodatkowych terminach, w tym pod rygorem odstąpienia od umowy, a ostatecznie została ona wyegzekwowana na drodze egzekucji komorniczej. Zanim do tego doszło pozwana, we własnym umieniu oraz w imieniu drugiego z pozwanych, złożyła oświadczenie o odstąpieniu od umowy, w zakresie niezrealizowanym do tego momentu.

W tym miejscu powstał spór, co do możliwości odstąpienia, co do części umowy zakwalifikowanej jako umowa o roboty budowlane, gdy zakres prac został wykonany jedynie w części. Sąd Okręgowy bardzo obszernie odniósł się do tej kwestii, na tle poglądów judykatury i orzecznictwa Sądu Najwyższego, nie pomijając tych, które stanowiły wsparcie twierdzeń strony powodowej, o niedopuszczalności odstąpienia od umowy, w okolicznościach analogicznych jak w niniejszej sprawie. Ostatecznie jednakże wyraził jednoznaczne stanowisko, że w rozważanej sprawie istniała możliwość odstąpienia od umowy w zakresie świadczeń, które do momentu złożenia tego oświadczenia nie zostały wykonane przez pozwane i szczegółowo wyjaśnił jakie argumenty przemawiają za zastosowaniem w niniejszej sprawie takiej dopuszczalności.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ten pogląd, jak również przytoczoną na jego uzasadnienie argumentację, co czyni jej ponowne przytaczanie w tej części uzasadnienia za zbędne. Należy przy tym wskazać, że jak słusznie podnosi apelujący, kwestia niepodzielności świadczenia w umowie o roboty budowlane jest źródłem niesłabnących kontrowersji i zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie, wyrażane były poglądy stanowiące wsparcie stanowiska przeciwnego do tego, które stało się podstawą zapadłego w niniejszej sprawie rozstrzygnięcia. Abstrahując od kwestii, że część z nich zostało wyrażonych na tle zgola odmiennych stanów faktycznych, aniżeli w niniejszej sprawie, sąd odwoławczy w obecnym składzie, nie uznaje za trafne poglądów, które wykluczają możliwość odstąpienia od umowy o roboty budowlane, w zakresie robót niezrealizowanych do dnia złożenia oświadczenia w tym przedmiocie, w sytuacji, gdy świadczenia dotychczas zrealizowane przez wykonawcę stanowią zamkniętą całość, która mogłaby być samodzielnym przedmiotem umowy o roboty budowlane. Taki przypadek występował w niniejszej sprawie, bowiem mimo tego, że przedmiot umowy był niepodzielny, to poszczególne etapy jego realizacji, obejmowały swoim zakresem roboty budowlane, szczegółowo w nich opisane, które miały być zrealizowane w oparciu o dokumentację projektową, zgodnie z zasadami prawa budowlanego, i za które pozwani mieli otrzymać wynagrodzenie, ustalone do każdego z nich oddzielnie. W okolicznościach niniejszej sprawy, należało zatem uznać, że świadczenie objęte umową zawartą między stronami, miało charakter podzielny, co w sytuacji zaistnienia podstaw do odstąpienia od umowy przez wykonawców, z przyczyn leżących pod stronie powoda, uzasadniało odstąpienie od niej w zakresie robót dotychczas niezrealizowanych.

Już jedynie na marginesie należy wskazać, że podstawą naliczenia przez powodową spółkę umownych za odstąpienie przez nią od umowy, miały być przyczyny leżące po stronie wykonawcy. Za takie nie można uznać wstrzymanie się z realizacją robót z przyczyn braku środków na realizację umowy, w związku z brakiem zapłaty należnej wykonawcom części wynagrodzenia na łączną kwotę 491.016 zł, tj. odpowiadającej około 10% całości wynagrodzenia. Kwota ta jest znacząca, w szczególności, gdy pozwani mieli wykonać roboty w oparciu o materiał przez siebie zakupiony. Należności cząstkowe składające się na to kwotę stały się wymagalne, w dniach 31.03.2011 r. i 27.04.2011 r., a zostały zrealizowane na rzecz pozwanej ad 2 w ramach egzekucji komorniczej, już po odstąpieniu przez nią oraz jej konsorcjanta od umowy, co miało miejsce w dniu 1.09.2011 r. Należy przy tym zwrócić uwagę, że powód twierdząc, że to on skutecznie odstąpił od umowy, nie kwestionuje przy tym okoliczności, które przy przyjęciu zaprezentowanego przez niego w apelacji stanowiska, uzasadniałyby odstąpienie przez pozwane od umowy w całości. W tym kontekście, wskazanie przez niego, że to po ich stronie leżały przyczyny odstąpienia przez niego od umowy, należało uznać za nieuprawnione.

Reasumując w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji dokonał trafnej oceny, że na tle okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, nie było podstaw do uznania za skuteczne złożonego przez powodową spółkę oświadczenia

o odstąpieniu od umowy zawartej między stronami, a w konsekwencji naliczenia przez nią i żądania zapłaty kar umownych w związku z odstąpieniem.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację i zgodnie z żądaniem pozwanej A. M., rozstrzygnął o poniesionych przez nią kosztach na tym etapie postępowania, w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. art. 99 k.p.c. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 ust. 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...)

MR-K